

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A gondatlanság büntetőjogunkban.

Irtó: Horváth István dr. ny. járásbíró.

Büntetőjogunk nem adja a gondatlanság fogalmának meghatározását, hanem a tudományra és a bírói karra bizza azt; a mi azért is helyes, mert a gondatlanság igen tág és viszonylagos fogalom, melyet csak az eset körülményeinek szorgos mérlegeléséből lehet megállapítani.

A gondatlanság képe koronkint és népenkint, sőt egyénenkint is váltakozik és függ az illető nép és egyén értelmi fokától, miveltségi állapotától és vérmérsékletétől is.

Ma, a népművelődés magasabb színvonalá folytán már jóval nagyobb gondosságot követel az állam a polgáraitól, mint pl. 100 évvel ezelőtt; de korunkban is csak az átlagos mértéket szabad alkalmazni, mert a gondosság tulenyhe felfogása a polgárokat könnyelműsége, elhamarkodottságra szoktatná; viszont a gondosság tulszigorn értelmezése az emberek tevékenységét megbénítaná és nehézkes aggodalmasságra vezetne. Az igazság itt is az arany középuton fekszik, mert az elhamarkodottságot ép úgy kell kerülni, mint a tulhajtott töprengést.

Hogy mily nagy befolyással van az emberek gondosságánál a vérmérséklet és a fegyelmezettség: arra kétségtelen példát nyújt a villamos balesetek statisztikája. Budapesten például a villamos balesetek száma ez év október havában 57 volt, melyből 6 halálos, 27 súlyos és 24 könnyű sebesüléssel járt. Ez a megdöbbenően nagy szám — összehasonlítva Bécs vagy Berlin villamos baleseti statisztikájával, nyilván a mellett tanuskodik, hogy a német és az osztrák főváros lakossága sokkal körültekintőbb, fegyelmezettebb a mi népünknel, mert a villamos szerencsétlenségek száma mintegy fele annyi, pedig a forgalom ott jóval élénkebb és nagyobb, mint fővárosunkban.

Tehát miben is áll az a gondatlanság, a melyet büntetőjogunk büntetendőnek tart? Erre megadja a választ legfelső bíróságunk, midőn egyik elvi jelentőségű határozatában kimondotta, hogy a *büntetőjogi gondatlanság abban áll, ha a cselekvő vagy mulasztó egyén a jogsértő eredményt előidézni nem akarta ugyan* (mert ez

esetben szándékos volna a tette), *de az eredmény bekövetkezését a köztapasztalásnál vagy különös tárgyszerűségénél (hivatásánál, foglalkozásánál) fogva előre láthatta és azt módjában s kötelességében állott volna megakadályozni.*

Megjegyzendő azonban, hogy a gondatlan eljárás beszámítását és büntethetőségét nem zárja ki az a körülmény, hogy maga a sértett is hozzájárult könnyelműsége, elhamarkodottsága vagy ittassága által a baleset előidézéséhez, mert a sértett gondatlansága nem oldja fel a vádlottat a kellő gondosság és figyelem kötelezettsége alól; a sértett kiegészítő gondatlansága csak enyhítő körülményt képez a büntetés mérlegelésénél.

Ha ellenben a vádlott gondatlanul jár el ugyan, de a sértett maga szándékosan idézte elő az eredményt: ez esetben a vádlott gondatlanságért nem lesz felelőségre vonható. Például a villamoskocsi-vezető a megengedettnél gyorsabb menetsebességgel vezeti a kocsit és ily körülmények közt valaki öngyilkossági szándékkal a villamos sinekre veti s elgázoltatja magát: ezen eredmény nem számítható be a kocsivezetőnek.

Figyelemreméltó a Curia újabb gyakorlatában, hogy az ugyanazon egy gondatlan cselekedet által előidézett több testi sértés vagy halál esetén anyagi halmazatot vagyis annyi bűncselekményt állapít meg, a hány baleset a cselekményből előállott.

Ez tömeges balesetokozásnál pl. nagy bányarobbanás vagy nagyszabású vasuti szerencsétlenségnél a legmagasabb büntetési tételnek (legfeljebb egy évvel) felemelését teszi lehetővé.

A gondatlanságtól jól meg kell különböztetni a véletlen esetet, a mely akkor forog fenn, ha a beállott sérelmet (testi sértést vagy halált) a cselekvő egyénnek sem szándékosságára, sem gondatlan eljárására nem lehet visszavezetni; vagyis mikor a bekövetkezett eredményt az illető a megkívánható kellő gondosság és figyelem mellett sem láthatta előre s így el sem hárihatta. A véletlen esetért természetesen nem lehet a cselekvő egyént felelősségre vonni. Egy példa képében szemléltetve mutatom be a szándékos, a gondatlan eljárást és a véletlent.

1. Az autó (gépkocsi) vezető tudatosan és akarva elgázolja az utba eső régi haragosát, aki belehal sérü-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA



STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becaerés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.



léseibe, ez szándékos bűncselekmény. 2. A gépkocsivezető — megszegve az autóvezetésre vonatkozó szabályokat, gyors iramban végigszánguld egy népes utcán és halálosan elgázol az uton keresztülfutó gyermekeket: ez gondatlanság. 3. A villamos kocsí vagy a vasuti mozdony elüt egy embert, a ki öngyilkossági szándékkal eléje veti és elgázoltatja magát; ez az öngyilkos részéről szándékos cselekmény, a kocsí- vagy mozdonyvezető szempontjából azonban merőben véletlen eset, mert ő azt a legnagyobb gondosság mellett sem láthatta előre s így el sem hárihatta.

Büntető törvényünk a gondatlanságból okozott emberölés és súlyos testi sértésnél két különálló csoportját állítja fel a gondatlanságnak, u. m. a közönséges és az iparszerű vagy szakszerű (hivatal vagy foglalkozás körében elkövetett) gondatlanságot. Az előbbi akkor forog fenn, ha valaki figyelmen kívül hagyja a köteles gondosságnak ezt a mértékét, amely mellett a közönséges, a mindennapi élet tapasztalatai szerint is elkerülhetett volna a balesetet.

Égő pipával megy a padlásra s a kihullott szikrától kigyulad a háztető.

Ellenben ipari vagy szakszerű gondatlanság akkor állapítható meg, mikor valaki a rendes foglalkozása, mestersége, hivatása körében (pl. az orvos, a gyógyszerész, a bába, az építész, a gépkocsivezető stb.) nem tartja be azokat a megállapított szabályokat, a melyeket a hatóság vagy a szaktudomány arra az esetre előír.

Nem szorul bővebb megokolásra, hogy az ipari vagy szakszerű gondatlanság súlyosabb beszámítás alá esik, mint a közönséges gondatlanság; mert aki oly ipart vagy foglalkozást, mesterséget űz, mely különös szakismereteket igényel, ahhoz az emberek azzal a bizalommal és meggyőződéssel fordulnak, hogy kiváló gondnal és jártassággal fog hivatása körében eljárni és a szakban előírt tudományos vagy hatósági szabályokat hiven és lelkiismeretesen fogja alkalmazni. A közönségnek beléje helyezett közbizodalma ellen vét tehát az a szakember, aki akár a szakmájában való járatlansága és tudatlansága, akár pedig könnyelműsége és felületessége folytán a szakismeretéhez folyamodóknak bajt okoz. A szakszerű gondatlanság szigorúbb megbüntetését okozhatja az a körülmény is, hogy az ilyen gondatlanul eljáró szakember (pl. bányamérnök, vasuti vonatvezető, orvos stb.) az emberek nagy tömegének testi épségét, sőt életét teszi ki veszélynek.

Ez a szempont sokkal inkább jut kifejezésre a német büntető törvényben, mint a magyarban, mert ott közönséges (t. i. a nem szakfoglalkozás körében elkövetett) gondatlansággal okozott emberölést 3 (három) évig terjedő fogházzal, míg a szakember által hivatása körében való gondatlansága folytán előidéztett halálos baleset 5 (öt) évigleni fogházzal büntetettetik.

Hazai törvényünk ellenben a közönséges gondatlanság okozta halálos balesetet (btk. 290. §-a) épügy, mint a szakember által szakszerű gondatlansággal okozott emberölést (btk. 291. §-a egyaránt csak 3 évig terjedhető fogházbüntetéssel sújtja; előbbi esetben nincs pénzbüntetés, míg a szakszerű gondatlanság esetében (291. §.) 200—4000 koronáig szabható ki; valamint, hogy utóbbi esetben a bíróság belátása szerint foglalkozásának folytatásától eltilthatja az elíteltet. — Nyilvánvaló ezekből, hogy törvényünk — különösen a szakszerű gondatlanságot tulenyhén bünteti; e részben a büntetés feltétlen szigorítandó volna.

A büntetőjogi gondatlanság megvilágítására elkerülhetetlenül szükséges a casuistika vagyis egyes bírósági jogesetek ismertetése, mert csak ezton tudunk magunknak képet alkotni arról, hogy mily foku és természetű gondatlanságot tart a bíróság büntetendőnek.

E végből gyűjtöttem össze és ismertetem kivonatosan legfelső bíróságunk újabb határozatait, melyekben az orvos, a gyógyszerész, a bába, a vasutas, a sofför (gépkocsivezető), a kocsis, az állattartó, háztulajdonos, házmester stb. gondatlanságát bírálja el.

Igy 438/1910. sz. határozatában orvosi műhiba miatt gondatlanságért itéli el a kuria azt az orvost, ki a szükséges gondos megfigyelést s a megfelelő orvosi, illetve gyógykezelési intézkedéseket megtenni elmulasztotta, melyekkel a beállott üszkösödést meggátolhatta volna, holott az eredményt orvosi szakértelme és tapasztalatánál fogva előre láthatta volna.

Az eset alapjául szolgáló tényállás rövid vázlatban a következő:

A sértett jobb alkarján 1904 július 3-án megelőző 10—12 nappal, tehát a sértettnek vádlott orvos által való gyógykezelése idejében üszkösödés állott be. Vádlott a sértett karjára szoros kötések alkalmazott volt s ezeket — a sértett többszöri panaszkodása és az üszkösödést mutató tünetek fellépte daczára — le nem vette, sőt június 30-án újabb szoros kötést alkalmazott s az üszkösödés meggátolására mit sem tett. Való az, hogy az üszkösödést a vádlott által okozott szoros kötések s az idézte elő, hogy a vádlott ezeket az üszkösödést előző tünetek ellenére nyomban el nem távolította.

Az orvosi szakvélemények alapján valónak kellett elfogadni, hogy ha a vádlott a sebészet szabályait követve, a kötést nyomban leveszi s a szükséges intézkedéseket megteszi, az üszkösödést sikerült volna elhárítani.

Vádlott, mint gyakorló orvos közönséges szakértelem mellett is tudhatta, hogy az üszkösödés tünetei miben állanak s hogy azt az alkalmazott szoros kötés előidézheti, valamint ismernie kellett azt a sebészeti szabályt is, hogy e tünetek jelentkezése esetén a szoros kötést nyomban el kell távolítani és a szükséges orvosi intézkedéseket meg kell tenni az üszkösödés elhárítása cél-

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.



A délnyugati harcztérről. — Az Isonzo völgye.

jából. Vádlott azonban ezt a gondos megfigyelést és a szükséges gyógyintézkedések megtételét elmulasztotta, holott e mulasztás következményeit előre láthatta. Ez okból kétségtelen, hogy vádlottat, mint kezelőorvost a sértett jobb alkarjának gyógykezelése körül gondatlanság terheli, minek folyamánként a jogsértő eredményért büntetőjogilag felelős. Ezért a btk. 310. §. 2. bekezdése alapján a gondatlanságból okozott súlyos testi sérítés vétségében bűnösnek kimondani s megbüntetni kellett.»

A Curia 6836/913. sz. határozatában a btk. 290. §-ába ütköző és 291. §-a szerint minősülő gondatlanságból okozott emberölés vétségében mondotta ki bűnösnek azt a bábát, a ki a szülőanyát a megengedett időnél korábban hagyta el, a vérzés elállításáról és orvosi segély kirendeléséről nem gondoskodott, minek eredményeképp a szülőnő elvérzett. Megokolásában kimondja a legfelső bíróság, hogy a vádlott bába az anya kezelésénél az igazságügyi orvosi tanács véleménye szerint is oly súlyos mulasztást s kötelességszegést követett el, melyek az anya halálával okozati kapcsolatban állanak. A nevezett tanács véleménye szerint ugyanis a bába, ki a szülő nő mellett — a szülést is beszámítva, csak egy órát tölt, — még rendes szülés esetében is kötelességmulasztást követ el; mert az előírás szerint nem hagyhatja el a szülőnőt 3 óránál hamarabb; ha ilyen baj történt, nem távozhatik addig, míg az előhívott orvos erre engedélyt ad. Már pedig a bába sietve, ok nélkül és erőszakosan távolította el a méhlepényt s bár tudta, hogy hiányzik a lepenyészlet burkolatdarabja is a pete függelékeiből, magára hagyta a szülőanyát s ismételt hívásra is csak akkor tért hozzá vissza, mikor már halott volt. Tekintve, hogy az anya a szülés után még pár órát élt, vérzése nem volt rohamos s az idején érkező orvosi segély minden valószínűség szerint megmenthette volna. A vádlottat tehát büntetőjogi beszámítás alá eső gondatlanság terheli, mert a sértett halála vádlott ama kötelességmulasztása folytán állott be, hogy a sértettet a megengedettnél hamarabb hagyta el s a vérzés elállításáról és illetve orvosi segély kirendeléséről nem gondoskodott. A mellékbüntetés: azaz a bábának foglalkozása gyakorlatától való eltiltását, azért mellőzte a bíróság, mert jelen esettől eltekintve hivatását mindig szakértelemmel és sikeresen látta el.»

A gyógyszerész gondatlanságát állapította meg a Curia oly esetben, midőn az az orvosi vények (receptek) elkészítésére vonatkozó szabályok megszegésével kettő gramm «calii natrii tartaricum» helyett ngyanily mennyiségű «calium stibio tartaricum»-ot szolgáltatott ki, a mi a sértett betegségét halálosra fordította. Ezért őt a btk. 291. §. alapján egy havi fogházra és 100 korona pénz-büntetésre ítélte.

Az ítélet megokolása szerint vádlott beismerte, hogy a Dr. V. Z. orvos által kiállított vényt (receptet) az ő gyógyszeréjébe vitték s hogy a vényben irt «calii natrii tartaricum» helyett elnézésből, tévedésből «Calii stibio tartaricum»-ot* olvasott s ezt az orvosságot készítette is el.

A gyógyszerből az elhalt V. J.-nek egy kávéskanálnyit adtak be, mely az országos bírósági vegyész véleménye szerint 0.1639 gr. calium stibio tartaricum-ot tartalmazott; a vegyész szerint a vényen látható «natrii» szó elég világosan van írva s azt «stibio»-nak olvasni nem lehet; de ha «natrii» szó helyett «stibio» szó lett volna tényleg írva, a vádlott, mint gyógyszerésznek nem lett volna szabad a «stibio»-ból kettő gramm mennyiséget kiszolgáltatni, mert ennek — felkiáltójel nélkül kiadható legnagyobb napi adagja: csak egy gramm.

Az igazságügyi orvosi tanács véleménye szerint az óriási adag «hánytató borkő» (stibium) beadása a sértett betegségét halálosra fordította volna még akkor is, ha a tüdő- és mellhártyalob magában nem lett volna halálos kimenetelű.

Az orvosszakértő véleménye szerint a mérget tartalmazó szer rendelésénél — ha a maximális (t. i. a megengedett legnagyobb) adagon tulmenő adagot rendel az orvos — a vényre figyelmeztetőképen felkiáltójel kell alkalmaznia. Ilyen jel hiányában csak a rendelőorvos megkérdezése után szabad az orvosságot kiszolgáltatni.

Az országos bírósági vegyész szerint a rendelő orvos szabálytalanul járt el, midőn a felkiáltó jelet nem alkalmazta; de nem menthető vastag gondatlanság terheli vádlottat is, hogy a gyógyszert felkiáltójel nélkül — ha a vényt helytelenül olvasta le, — mégis kiszolgáltatta.

Az igazságügyi orvosi tanács véleménye alapján megállapíthatónak találta, hogy az elhalt halálát a «hánytató borkő» idézte elő s így vádlott gondatlan cselekménye s a bekövetkezett eredmény között meg van az okozati kapcsolat. Az orvosszakértői vélemény szerint ugyan a sértett halála a betegség súlyos volta miatt is beállhatott volna; kétségtelen azonban, hogy vádlott által kiszolgált gyógyszer a halált elősegítette s előidézésére alkalmas is volt.» — (Curia 207/1911. sz. a. III. bünt.-tanács.) (Vége köv.)

* A «stibium» = hánytató borkő ugyanis ilyen erős adagolásban esetleg halált okozó méregként képes hatni gyengébb szervezetű egyénnél vagy gyermeknél; ha az orvos kivételes esetben mégis ilyet rendel, — hogy a gyógyszerész különös figyelmét felhívja: felkiáltójel köteles a vényen alkalmazni s e nélkül a gyógyszerésznek az orvos külön megkérdezése nélkül a gyógyszert nem szabad kiszolgáltatnia!

Nedves lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású «CAMPOLIN» törvényileg védett vízhatlan bőrkenőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa ozégtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.



A délnyugati harcstérről. — Doberdói téjkép.



A szuezi csatorna.

Angol és semleges kereskedőkörökben nagy a megörkönyödés, mert hire jár, hogy az angol kormány elzárja a Szuezi-csatornát. Lehet, hogy még csak annak a hire szöktette föl a biztosítási és szállítási díjakat 30—40 százalékkal, hogy a hajóknak a Jóreménység fokán át vezető útja 11,000 kilométer távolságtöbbletet jelent, ám a szándék, úgy látszik, megvan és ha ma nem, úgy holnap bizonynyal perfektuálódik is. A Szuezi-csatorna elzárásával Angolország nemcsak önmaga ellen vét a legnagyobb mértékben, a mikor így legrövidebb hadtápvonalát leköti és odahaza is súlyos gazdasági válságot idéz föl, hanem egyuttal a legsúlyosabb sebet ejti a nemzetközi jogon, melyet pedig a világháború során már eddig is megszámlálhatatlan alkalommal lábbal tiport. E cselekedettel bizonyítja a legfényesebben, hogy sokat hangoztatott felsőbbsege a tengeren, egész világhatalma a leszögeztett jogok letiprásán, a más nemzetek részéről becsületes jóhiszeműséggel, komoly szándékkal és morális felelősségérzetükkel s ép jogérzékükkel vállalt és garantált nemzetközi megállapodások semmibevevésében gyökerezik és nem húsból és vérből való nemzeti erőben.

A Szuezi-csatorna jogilag a világ legszabadabb útja! Ma is sokan az egyiptomi államterülethez tartozó műnek, sőt angol tulajdonnak hiszik, mert Angolország — miután a mult század közepén elébb ellenezte a szuezi földszegély átszelését, — később mégis mindent megtett, hogy annak birtokát magához ragadja. Ám a Szuezi-csatorna ma épp oly kevéssé Angolországé s ma is azé a francia részvénytársaságé, mely készíttette s 1869-ben az egész világ számára megnyitotta. A mennyi a Szuezi-részvényekből ma Angolország birtokában van, (s ez körülbelül 90 millió korona értéket jelent), eredetileg az egyiptomi kedivé volt s 1875-ben az akkor pénzsűkében lévő Izmail alkirálytól szerezte meg egy furfangos angol újságíró: Green wood. Nehogy azonban az üzlet a parlament elé s így nyilvánosságra kerüljön, az akkortájt való miniszterelnök: Beaconsfield lord a maga nevére vette zálogba a részvényeket kerek négy millió fontért, a mely összeget viszont a londoni Rothschild előlegezte kerek százezer font jutalék fejében. A Szuezi-csatornának azonbau Angolország ma épp úgy csak részvényese, mint volt 1888 október 29-én, a mikor a nemzetközi jog nézőpontjából valóban ideális megállapodás jött létre a csatorna szabad használatára

nézve. Mert igaz ugyan, hogy a Szuezi-csatorna Egyiptom küszöbe és India kapualja, azonban világkereskedelempolitikai nézőpontból még ezenfelül egész Európa és Ázsia szempontjából óriás fontosságú utvonál s tudnunk kell, hogy e világkereskedelemre egyetlen új hajózási vonal sem gyakorolt ekkora, valósággal forradalmi hatást, mint éppen ennek az utvonálnak a megteremtése, mely valamennyi európai kulturállamot a gazdag Dél- és Keletáziával a legszorosabb kötelékbe hozta. Hiszen míg a csatorna megnyitásának évében 435, addig 1912-ben már 5400 hajót tett ki évi forgalma. Míg például a Panama-csatorna minden nagyszerűsége mellett elsősorban az Északamerikai Egyesült-Államok javát szolgálja s nem is lehet másként, mert annak vidékére az amerikai köztársaság úgy politikai, mint katonai tekintetben már eleve rátette a kezét, addig a Szuezi-csatorna szabadsága és a szó szoros értelmében mindenkié volta egész Európa, sőt Ázsia összes hajózó államainak elemi és közös érdeke, melyet az említett 1888. évi nemzetközi megállapodás, jogi nézőpontból lehető legideálisabban szentesített. Másként elképzelhető-e, hogy e megegyezést aláírták volna Franciaország, Olaszország, Németország, Törökország, Ausztria és Magyarország, Görögország, Hollandia, Svédország, Norvégia, Dánia, Portugália, Spanyolország, Angolország, sőt Japánország és Khina is?

E megegyezés nemcsak hogy semlegesnek mondotta ki a Szuezi-csatorna szakaszát, hanem a szó szoros értelmében sérthetetlennek, abszolút békét rejtőnek deklarálta, a hol szerződészerűen minden ellenségeskedés ép úgy meg van tiltva, mint a hogy meg van tiltva bárminő, a védelem céljait szolgáló művek építése stb. Ha valahol, úgy a mesterségesen készített világforgalmi jelentőségű viziutaknál a legnagyobb mértékben megokolt a háborús akeziók kizárása. Ez eszme megvalósításának jogi bázisa meg van az említett s Konstantinápolyban megkötött nemzetközi szerződésben, a melyben igazán az összes kulturállamok kötelezően kimondták, hogy a Szuezi-csatorna békében csakúgy, mint háborúban lobogókülönség nélkül szabad utat ad minden kereskedelmi és hadihajónak s a csatorna szabad és korlátlan használatát egy államnak sincs jogában akadályozni, vagy csak megnehezíteni, sem pedig a csatornát blokirózni! S a szerződés egyik pontja külön kiemeli, hogy még akkor sem, ha a hadviselő államok egyike Törökország! (Mint a jelen esetben.) A Szuezi-csatornában, az annak torkolatánál levő kikötőkben, vagy ezektől három tengeri mérföldre szóló távolságban (öt és fél kilométer) szünetelnie kell tehát minden ellenségeskedésnek, e határvonalon megszűnik a hadijog érvényessége. A Szuezi-csatornát tehát helytelen dolog nemzetközinek nevezni, mert ily jellege kizárná azt, hogy hadatviselő felek hadihajói azon egyáltalán áthaladhassanak. Igaz, hogy e hadi hajóknak éppen csak annyi időig szabad úgy a csatorna torkolatánál levő kikötőkben, mint magában a csatornában tartózkodni, a mennyi élelmiszerral való ellátásukhoz szükséges s ez idő például sem Port-Szaidban, sem Szuezben nem lehet több 24 óránál. Hadi állomáshajókat a hadatviselő államok a csatornában s annak kikötőiben épp úgy nem tarthatnak, mint a hogy semmiféle flotta sem állomásozhat ott



Czimbalmot, hegedüt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyaror zág legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedül feltalálója. Alapított 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.





A délnyugati harsztérről. — A hol az olaszok vannak.

amely különösen a psychologusok előtt birt nagy becsel.

Adományok. A harctéren megvakult katonák és azok családtagjainak segélyezésére Tóók István őrsvezető cz. őrmester, őrmestői őrsparancsnok 55 K 50 fillért küldött hozzánk, mely összeghez a gyűjtést rendező Tóók őrmester 20, annak neje szül. Dinda Mária 10, Jacsó István csendőr 13 K 50, Smidts Ferencz, Auscht György, Vig András, Székely József és Szabó István népfelkelők 1—1 koronával járultak hozzá, 7 K pedig kisebb adományokból gyűlt össze. Ugyane célra Krecza László járásőrmester Szilágysomlyóról 4 K. Kis Kálmán őrmester, a tarnamérai őrsről pedig a hadiárva és özvegyek részére 20 K, végül pedig a zombrádi őrs által december 25-én, a vöröskereszt javára Rozenfeld Ferencz zombrádi lakos lakásán rendezett teaestély jövedelmeként, Debreczeni cz. őrmester 45 K 80 fillért küldött be hozzánk, mely összeghez Schiller Mór, ifj. Vas József, Lövi Lipótné, Pap Mária 80—80 f., Kulász Antal és Surtea Román valamennyien peleskefalvai lakosok 1—1 K, Krisztea Valér, Rozenfeld Ferencz, 1.60—1.60, Vas Andor 4, Zimbrán György 1, Serb Flóra 1.20, Neustadt Géza, Muzik Pál, Lukács András, Engel Jánosné, Krausz Józsefné 2—2, Nyámcz Zoharie, Frehr Mihály, Engel György 1.20—1.20, Damla János 9.20, Helstein Mihály 1, Debreczeni János cz. őrmester 2, Mrena János csendőr 80, Bende Lajos csendőr 2.40, Szabados János népfelkelő 1.60 és Torda Gábor tartalékos gyalogos 60 fillérral járultak hozzá. Az összegeket rendeltetési helyére juttattuk.

Gyászhir. Dr. Balogh Elek, Nagyszalonta város ny. tisztí orvosa, ny. vasuti orvosi tanácsadó, a nagyszalontai református egyházmegye tanácsbírája, a Ferencz József-rend lovagja, 27 éven át volt csendőrségi orvos, tevékeny életének 71., boldog házasságának 40. évében, január hó 2-án, este 7 órakor, hosszas betegeskedés után elhunyt. Hült teteme január 5-én d. e. 10 órakor a református templomban elmondott emlékbeszéd után, a nagyszalontai Rákóczi-uti református temetőben helyeztetett örök nyugalomra. Halálát nagy és előkelő rokonság gyászolja. Nyugodjék békében!

Kérelem. Mátyus János Zalatnán állomásozó csendőr, kéri azon őrsparancsnokságot, amelynek őrsére Kálca Vazul gyalogos jelenleg beosztva van, hogy a zalatnai őrsről történt eltávozása alkalmával, a közigazdálkodás terhére tévesen elszámolt 9 K 96 fillért tőle bekövetelni s azt a zalatnai őrsnek megküldeni sziveskedjék. Ha nevezett gyalogos nem volna tisztában a követeléssel, ugy az őrstől felvilágosítást nyerhet.

KÜLÖNFÉLÉK.

Moltke vezérezredes a mi katonáinkról. Egy bécsi ujság berlini munkatársának kérdésére, vajjon az osztrák és magyar csapatok működése megfelelt-e várakozásának. Moltke vezérezredes a következőket felelte: Az ön kérdésére, hogy az osztrák és magyar csapatok működése és tevékenysége ebben a háborúban megfelelt-e a hozzájuk fűzött várakozásnak, legjobban felelnek azok a hősi

tettek, a melyeket az egész világ ismer. Véres harcuk a kárpáti fronton óriás ellenséges túlerő ellen és a legborzasztóbb éghajlati viszonyok között, dicsőséges részvételük az oroszoknak Galiciából és Lengyelországból való kiverésében, csodálatraméltó küzdelmük Karintiában, Tírolban és az Izonzon, a melylyel most már több mint fél esztendeje szilárdan állnak ellen az összes olasz hadseregek, a szerbiai győzelmek, a melyek oly fennen hirdetik az osztrák és magyar fegyverek dicsőségét, mindezek oly dolgok, a melyek mellett ezek a hadseregek nem szorulnak magasztalásra. Ezek a haderők, a melyek oly hősiiesen verekedtek, a legnagyobb elismerésre és csodálatra méltók.

A csernoviczi orvos története. Egy magyar hadnagy írja, hogy a napokban Pilsenbe utazott s a vasuti kocsi szakaszában egy orvossal ismerkedett meg. Amikor utitársa egy véletlen folytán rájött arra, hogy ő magyar, egyszerre fölugrott a helyéről és mind a két kezét fejeje nyujtva, fejezte ki örömét, hogy magyar emberrel találkozhatik. És a következő percekben a legnagyobb elagadtatás hangján szólt rólunk, a kiket nemcsak szeretni, de tisztelni is megtanult a háború folyamán. Elmondotta, hogy a csernoviczi kórházak egyikének volt vezető főorvosa s a mikor a harcok megindultak, 57 éves kora daczára önként jelentkezett s azóta mint orvos működik a különböző kórházakban. Mikor Csernoviczból menekülni kellett, már nem vehette ki pénzét az onnan szintén elmenekült bankból s ismerőseitől csakis néhány koronát tudott kölcsön kapni, a mivel a magyar határig eljuthatott. E pénztelen és súlyos helyzetében találkozott egy alispánnal, a ki előtt föltárta állapotát. Az alispán minden szó nélkül és azonnal adott neki kétszáz koronát, nem engedve meg, hogy irást adjon róla. Az orvos azóta mint katonai kórházi főorvos működik és igen sok alkalma volt arra, hogy a beteg és sebesült magyar katonákkal megismerkedjék, a kik szeretetét és tiszteletét a legnagyobb mértékben kivívták, arra a meggyőződésre birva, hogy a magyar ember gálériájának és a magyar katona csodás vitézségének az egész világon nincs párja.

A japán császár vagyona. A japánok császártját mostanában koronázzák meg, és noha háború van, a szokásos, teljes pompával. Ez alkalommal talán nem lesz érdektelen fölemlíteni, hogy milyen vagyona is van a japán császárnak. A császár magánvagyona kereken 250 millió korona. E vagyonhoz még hozzá kell számítani 25 milliónyi hadikölcsönt és kötelezvényt és a régi japán államvasut 27,422 részvényét és a Hakkardo-Paulo társaság 27,600 részvényét. Ezek szintén 250 millió koronának felelnek meg. A császár ezenkívül rendelkezhetik a császári erdők és birtokok jövedelmével is, a miknek értéke szintén másfél milliárd korona. Ez a nagy magánvagyont tette lehetővé, hogy a császár mindössze nnyiszor visszautasította a minisztereknek a civilizista fölemelésére vonatkozó javaslatait. A civilizistája évenként 8 és fél millió korona. A japán császár évenként igen nagy összegeket ad a sürgős állami szükségletekre.

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY**

a magyar kir. Zenekadémia házi hangszerkészítője

legujabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.



Hegedűk, fa- és rézfúvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becserélése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

888. Kolozsvár. 1. Kérje szolgálati uton. 2. Nem tudunk róla. 3. Az illetékszabályzat 106. §. 2. pont, 5. bekezdése világos rendelkezést tartalmaz. 4. Csak akkor, ha a vasuton és előfogaton megteendő út együttvéve a 15 kmt meghaladja.

K. P. és Tóth népf. Sásd. Népfölkelési tényleges szolgálatra a csendőrséghez beosztott *nyugállományu* csendőregyének családjának hadisegélyre igénye nincsen.

Gömör 30. A jelentkezés helyes formája: «Örmester úr, alázatosan jelentem . . .»

76. Nős egyének közül előreláthatólag csupán azok fognak felvétetni, kik egyébkénti alkalmasságuk mellett, tényleges csendőrségi szolgálatuk ideje alatt nősültek és az 1912. évi LXV. tetz. életbeléptetése után helyeztetek nyugállományba. A jelentkezők különféle feltételeket nem támaszthatnak.

4 csendőr és Piros rózsá. Igen. Rendelet a közel jövőben fog kiadatni.

Szőke csendőr. Az a törődöttség fokától függ.

Nagyselyk. E kérdés még nincs szabályozva. Leghelyesebb, ha az örs ezirányban a szárnyparancsnokság döntését kéri ki.

P. örs. Kivánsága aligha teljesülhet, mivel a különböző kibocsátású hadikölcsönkötvényeknek más-más kezdőidejű kamatszélvényei vannak, másrészt a kötvények tudunkkal csupán 50, 100, 1000 és 10.000 koronás czimletekben kerültek kibocsátásra,

000. A tulajdonjognak a vételár teljes lefizetéséig való fenn tartásával eladott ingó dolog, ezen feltétel bekövetkezéséig, az átadás daczára az eladó tulajdona marad, a birláló vevőre nézve tehát idegen ingó dolgot képez, melynek jogtalan eltulajdonítása vagy elzalogosítása a Btk. 355. §-ban meghatározott sikkasztást képez.

1888 19 D. 1. Nem fog megszakítást képezni 2. Minthogy a hadtápot természetben kapják, annak váltsága az elmúlt időre nem lesz megtérítve.

K. F. 1911. Nyugdíjának az 1912. évi LXV. tetz. értelmében leendő újramegállapítására igénye nincs és ez irányban való esetleges kérvényezés is czéltalan.

Pippa népf. Kérje szolgálati úton.

D. M. Vitézségi éremmel való kitüntetésben csupán a tisztjelöltek (hadapród, zászlós stb.) és legénységi egyének részesülnek. Az érempótdíj illetékes.

Szabolcsi D. S. Nézetünk szerint a közzgazdálkodásban részes egyén gyengélkedése ideje alatt — ha külön étkezésre igényt nem tart — ugyanazon napibetétet tartozik fizetni, mint a többi részes legénység.

Füredő. A postahivatalok hivatalos óráit a postaigazgatóság állapítja meg s az a hivatalokban látható helyen ki van függesztve. Ha az örs súlyt helyez arra, hogy postai küldeményei vásár- és ünnepnapokon, a vonat érkezése után, hivatalos

órákon kívül is kiadassanak, úgy ezt a posta- és távirdaigazgatóságnál hivatalosan kell kérelmeznie.

B. Gy. 1. Házbérsegélyt nem ismerünk. 2. A segély összege az egyes vidékek és a segélyre utalt családi és kereseti viszonyai figyelembe vétele mellett, különböző kiszabásban van megállapítva. 3. Csendőrségnél teljesítendő népfölkelési szolgálatra, a még védköteles korban álló egyének nem alkalmazhatók. **0000.** 1. Nem tudunk róla. 2. Igen.

Horvát népfölkelő. Nézetünk szerint a hozzájárulás az örs közétkezésében résztvevő valamennyi egyénre egyformán kötelező.

A. A. Erdélyhavasi örmester. Igényjogosultságának fennállása esetén kérelmét szolgálati uton előterjesztheti.

Csendőrörmester Biely-Lugi. 1. Lapunk hivatalos részében foglalt közlemények csupán rendeleti közlöny vagy állományparancsok alapján tárgyalhatók. 2. Zsoldemelésről nem tudunk. 3. A hadrakelt sereghez beosztott csendőrnek 1 K 20 f. pótdíjra van igénye; ezenkívül más *pótdíj* semmiféle czimen sem illeti meg. A tömegátalány rendes béke-kiszabásban, az állomány-illetékes csendőrkerület által változatlanul felszámítatik.

Jegenyefa. 21 évi *csendőrségi* szolgálat után, amely felemelten 24 év, 8 hónapot tesz ki, évi 1190 korona nyugdíjra és évi 280 korona lakbérnyugdíjra van igénye. Kedvezményes nyugdíj teljes szolgálatképtelenség esetén, a sérülés (sebesülés) fokához képest, a miniszterium által esetről-esetre állapítatik meg.

Szimán örmester. Sorsjegye nem nyert.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.



! Számtalány.

! Egy egészben négy negyed, fertály van. Melyik az az egész amelynek csak két negyede, fertálya van?

Betűtalány.

V r S

Megfejtési határidő: 1916 január 31-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegye lesz kisorsolva.



HEGEDÜ

Csodásan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziessen javít.

Arjegyüket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kír. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. aczélszerkezettel, részletre is. Csodáerős, tiszta hangu **TÁROGATÓ** és

régi magyar hangszer, csodásan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsafából 70 K, 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.



Budapest, Rákóczi-ut 71.

Fuvolák, cziतरák stb. Hurok. Javítási műterem stb.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Öcsászári és apostoli királyi Felsége mult évi december hó 5-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Mojsza János,
Józsa Imre őrmestereknek és
Filipp Miklós csendőr cz. őrmesternek, a VII.,
Korek Simon őrmesternek és
Szekulits Lázár őrsvezető cz. őrmesternek, a II. számú csendőrkerületben.

Ö császári és apostoli királyi Felsége mult évi december hó 14-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálatai elismerésül:

Jenei Gusztáv csendőr cz. őrmesternek a IV. számú csendőrkerületben.

Ö császári és apostoli királyi Felsége mult évi december hó 23-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Blesics Sándor őrmesternek, az I.,
Zimmer Ferencz csendőr cz. őrmesternek, a II.,
Vas Sándor csendőr cz. őrmesternek, a III.,
Bíró István csendőr cz. őrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben és
Klement József csendőr cz. őrmesternek, beosztva a VI. csendőrkerület parancsnokságánál.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ö császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Grünauer Péter csendőr cz. őrmesternek, az V. számú csendőrkerületben.

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Mogyoróssy István csendőr czimzetesnek, a III. és
Buzogány Lajos csendőr cz. őrmesternek, a IV. számú csendőrkerületben.

a bronz vitézségi érem:

Szamecsán János és
Kristály Ferencz csendőröknek, a II.,
Kiss János V. csendőr cz. őrmesternek, a VI.,
Oszolyi István őrsvezető cz. őrmesternek és
Sulán Géza őrmesternek, a IV.,
Komáromi Miklós őrsvezető cz. őrmesternek, a III. és
Horváth Alajos őrsvezető cz. őrmesternek, a IV.,
Takács Mihály őrsvezető cz. őrmesternek a VIII. és
Boncz János őrsvezető cz. őrmesternek, a VI. számú csendőrkerületben.

Okirátilag megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Matisz Mihály őrsvezető cz. őrmester, Balácsi Gyergely és Székely István csendőrök a háboru folyama alatt, a hadrakelt sereg érdekében kifejtett buzgó tevékenységük és odaadó szorgalmuk által elért hasznos szolgálataikért.

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Házy János járásőrmester, Szekeres Boldizsár, Szersa János, Gombolai János, Dezső Demeter, Varga Antal és Gólyán József őrsvezető cz. őrmesterek, egy a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye területén garázdálkodott tolvajszövetkezet tagjainak kinyomozása és a bűnjelek beszerzése körül tanusított leleményes, körültekintő és fáradságot nem ismerő buzgalmukért.

Horváth Mátyás, Palóczki József, Szabó József II., Joó Sámuel, Papp Tivadar II., Heinzelmann Gyula, Kovács István VI., Valuska Imre, Fazekas József, Szalai Károly, Sörös János, Németh János III., Finta Ferencz, Baranyai György, Sipeki István, Kiss László

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5¹/₄% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesztünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

I., csendőr cz. őrmesterek, Lilik Mihály, Szarka István, Gála István csendőrök, Bódi Károly és Jék Ferencz id. nyugállományu csendőrök, egy a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye területén garázdálkodott tolvajszövetkezet tagjainak nyomozása és a bűnjelek beszerzése körül kifejtett eredményes tevékenységükért és fáradhatatlan buzgalmukért.

Előléptettek:

őrmesterré:

a következő őrsvezető czimzetes őrmesterek:

1915. évi december hó 8-ával:

Román Mihály, IV. számú és

1915. évi december hó 14-ével:

Szőcs Dénes, I. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek.

1916. évi január hó 1-ével:

Veres József II., a II. számú csendőrkerületben.

őrsvezető cz. őrmesterré:

1915. évi december hó 14-ével:

Szász Ferencz, IV. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester.

csendőr cz. őrmesterré:

a következő csendőrök:

1915. évi december hó 8-ával:

Berhész Pál, IV. számú csendőrkerületbeli csendőr.

1915. évi december hó 14-ével

Csöngető Lajos a VI.,

1915. évi december hó 20-ával:

Farkas József II., Keller Lajos, Macskás Tivadar, Márton György, Mesity Demeter, Nagy Albert, Szűcs Mihály II., Tasnádi István, Tövisi István és Orbán Ferencz, a II., Szegh Imre a VI.;

1915. évi december hó 25-ével:

Ludics Pál, Vas János I., Herló Gergely, Kosztrics Ferencz, Tóth János II., Horvát Gábor, Sebik Ferencz, Tóth János III., Pomozi István, Kisfalvi Mihály, Kosztolánczi Imre, Marton Pál, Frank János, Tóth József, Gamauf Sámuel, Jakabfi István, Molnár András, Almási Sándor, Makár Gábor, Varga István, Króhner Ferencz, Kraft József, Ozel Ferencz, Füzi József, Pál Mihály, Kálovics György, Horváth József, Buezkó Ferencz, Kiss János IV., Németh József VIII., Oszkai Gábor, Rózsás János, Lits Ferencz, Belisz Mihály, Finta József, Mát-rác József, Koloszar Ferencz, Boros Pál, Viszt István, Tóth Sándor III., Kiss József VI., Baksa Imre, Krausz György, Sevela Sándor, Márkus Károly, Dezső Ferencz

II., Györkös József, Varga József VI., Németh János II., Bogics Zsigmond, Tóth Sándor V., Teplán Márton, Molnár Ferencz I., Farkas István, Horváth József IV., Molnár Lajos, Laki József, Milkovics István, Neágu Demeter, Buczur Miklós, Ulrich Vendel, Kereszturi Gyula, Juhász György, Baráth Imre, Skoda György, Vörös István, Kovács János V., Váczi Antal, Kőműves József, Nagy Gábor, Varga József VII., Pethó János, Németh Mihály III., Gálos János, Nagy Lajos, Szilasi István, Beke János, Tóth József V., Szegedi János, Szabó György II., Kernya István, Páti József, Tarr Sándor, Molnár József I., Varga József, Boda Rezső, Lóki János, Zana-Gál Imre, Józsa István, Hart János, Mészáros János, Kelemen Sándor, Gulyás Károly, Hornik András, Horváth József III., Gazdig József, Riklik Sándor, Dénes Lajos, Levák György, Magulár Fülöp, Almási József, Markó István, Pekker János, Hóbor Mihály, Urbán Lajos, Puskás István, Gerencsér Pál, Kurucz János, Molnár István I., Pesti György, Prisznyák Boldizsár, Odri Sándor, Fischer Károly, Bellavits Kálmán, Pálfi Lajos, Andór József, Nemes György, Balka János, Molnár Gyula, Haszán István, Kéri Pál, Szili János, Vass József, Baranyai János I., Knorr Sándor, Kimpán János, László István, Valkó István, Horváth József XVI., Juhász Lajos, Toplak Ferencz és Nádasdi Sándor, a VI., végül:

1916. évi január hó 1-ével:

Nagy Pál I., a II. számú csendőrkerületben.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.



Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyi-kerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünétküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utcza 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakravaló
Czipőkrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

A háboru okozta személyzet hiány miatt egyelőre csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményünket, azért a megrendeléseket, **Szeged, Kárász-u. 9.** czimezni kérjük.